

Uredništvo: Uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 4. Telefon 22-61-22-64.
Mesečna naročnina 25 lit., za inostranstvo 40 lit., — Ček, rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.500 za inostranstvo. Isključno zastopstvo za oglaševanje in inostranstvo: UPI S. A. Milano.
Retopisov se vračajo.

SCLOVENE

SEPTEMBER - 1944

2
SOBOTA

Heftige Kämpfe in Nordfrankreich und im Rhonetal

Die bolschewistische Sommeroffensive vor einer zusammenhängenden Front aufgefangen — Die Erfolge im Kampf gegen die britisch-amerikanischen Nachschubflotten

Aus dem Führerhauptquartier, 1. September. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

In Nordfrankreich gingen unsere Truppen unter starkem Feinddruck weiter nach Nordosten in Richtung auf die Somme zurück. Nach hartem Kampf setzte sich der Feind in den Besitz von Amiens und stieß von dort weiter nach Nordosten und Norden vor. Gegenangriffe sind angesetzt. Auch aus dem Raum Laon-Rethel hält der starke feindliche Druck nach Norden an. Im Vorstoss aus dem Raum Châlons-sur-Marne nach Osten durchstieß der Feind den Südtail der Argonnen und drängte auf breiter Front gegen die Maas vor. Besonders heftig waren die Kämpfe im Raum von Verdun, das in den Nachmittagsstunden von unseren Truppen geräumt wurde.

Der Kampfraum Brest liegt, nachdem der erste feindliche Grossangriff gescheitert ist, unter ständigem schweren feindlichen Beschuss. Erneute Angriffe gegen unsere Vorfeldstellungen scheiterten. Besonders erbittert waren die Kämpfe auf der Halbinsel Armorique.

Die unter Führung des Oberleutnants der Marineartillerie der Reserve Seuss beispielhaft kämpfende Besatzung der Marine-Batterie Cecebre sperrt weiterhin trotz fast pausenloser Beschüsse, an der sich noch ein Schlachtschiff beteiligt, die Einfahrt zum Hafen von St. Malo.

Im Rhone-Tal dauern die schweren Abwehrkämpfe unserer Nachtruppen im Raum von Valence an.

In Belgien und Nordfrankreich wurden in der Zeit vom 10. bis 20. August 1950 Terroristen im Kampf niedergemacht.

Das Vergeltungsfeuer auf London dauert an.

An der Adriatischen Küste standen unsere Truppen den ganzen Tag über in der Abwehr starker feindlicher Angriffe, deren Wucht sich immer mehr steigerte. Im Verlauf der erbitterten Kämpfe konnte der Feind zwar an einzelnen Stellen geringfügig in unsere Front eindringen, den erstrebten Durchbruch aber nicht erzwingen. Die örtlichen Einbruchstellen wurden abgeriegelt, 51 Panzer abgeschossen.

An der Ostfront ist es nunmehr gelungen, die bolschewistische Sommeroffensive vor einer zusammenhängenden Front zwischen den Ost-Karpathen und dem Finnischen Meerbusen

Siloviti boji v severni Franciji in v dolini Rodana

Boljševiška poletna ofenziva prestražena pred strnjeno bojno črto

Uspehi v boju proti britansko-ameriški oskrbovalni mornarici

Führerjev glavni stan, 1. sept. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

V severni Franciji so se pomaknile naše čete pod močnim sovražnim pritiskom nadalje nazaj proti severovzhodu v smeri na Sommo. Po hudem boju se je sovražnik polastil Amiens in prodril od tamkaj dalje proti severovzhodu in severu. Pričeli smo s protinapadi. Tudi s področja Laon-Rethel se nadaljuje močan sovražni pritisk proti severu. V sunku s področja Châlons-sur-Marne proti vzhodu je prekorčal sovražnik južni del Argonov ter pritisnil na široki črti proti Meusi. Posebno siloviti so bili boji na področju Verduna, ki so ga naše čete v popoldanskih urah izpraznile.

Bojišče pri Brestu leži po izjavitvi prvega sovražnega velenapada pod stalnim težkim sovražnim ognjem. Ponovni napadi na naše prednje postojanke so se izjavili. Posebno ogorčeni so bili boji na polotoku Armorique.

Pod vodstvom rezervnega nadporočnika mornariškega topništva Seussa zapira vzhodno se bora posadka mornariške baterije Cecebre kljub skoraj neprestanemu obstreljevanju, ki se ga udeležuje tudi neka bojna ladja, vhod v St. malojsko luko.

V dolini Rodana se nadaljujejo težki obrambni boji naših zaščitnic na področju Valence.

V Belgiji in v severni Franciji smo v času od 10. do 20. avgusta uničili v boju 1950 teroristov.

Povračilni ogenj na London se nadaljuje.

Na jadranski obali so se naše čete ves dan branile pred najmočnejšimi sovražnimi napadi, katerih silovitost je vedno bolj naraščala. Med ogorčenimi boji se je sovražniku ponekod sicer posrečilo vdreti v bojno črto ni pa mogel doseči zaželenega predora. Zavezili smo krajevna vdoma mesta in uničili 51 oklepnikov.

Na vzhodnem bojišču je sedaj uspešno prestražena boljševiška poletna ofenziva pred strnjeno bojno črto med vzhodnimi Karpati in Finskimi zalivom. Tudi v zadnjih dneh so se

aufzulangen. Auch in den letzten Tagen sind alle Versuche des Feindes, sich durch starke Stöße neue Bewegungsfreiheit zu verschaffen, an der Zähigkeit unserer Infanterie und durch erfolgreiche Gegenstöße unserer Panzerverbände gescheitert. Hierbei wurden über 4200 feindliche Panzer und rund 5000 Geschütze vernichtet sowie mehr als 13.000 Gefangene eingebracht.

An den Süd- und Ostkarpathen zerschlugen deutsche und ungarische Verbände gestern zahlreiche zum Teil von Panzern unterstützte Angriffe der Bolschewisten.

Im Weichselbrückenkopf westlich Baranow drangen unsere Truppen im Angriff tief in die feindlichen Stellungen ein. Westlich Annapol wurde ein sowjetischer Brückenkopf auf dem Westufer der Weichsel zerschlagen. Die dort eingesetzte 106. sowjetische Schützendivision wurde bei diesen Kämpfen völlig vernichtet.

Nordöstlich Warschau sowie zwischen Bug und Narew brachen erneute von Panzern und Schlachtfliegern unterstützte Angriffe der Bolschewisten in harten Kämpfen zusammen.

In Estland warteten unsere Grenadiere eine feindliche Kräftegruppe in erbitterten Waldkämpfen nordwestlich Dorpat über den Embach nach Süden zurück.

In Luftkämpfen und durch Flakartillerie der Luftwaffe verloren die Sowjets gestern an der Ostfront 56 Flugzeuge.

Leutnant Schall, Flugzeugführer in einem Jagdgeschwader schoss gestern 13 sowjetische Flugzeuge ab und erhöhte damit die Zahl seiner Luftsiege auf 106.

Im Kampf gegen die britisch-nordamerikanischen Nachschubflotten versenkten Kriegsmarine und Luftwaffe im Monat August 45 Fracht- und Transportschiffe mit 226.500 BRT. 23 weitere Schiffe mit 262.000 BRT wurden durch Torpedo- und Bombentreffer zum Teil schwer beschädigt. Der Untergang eines grossen Teiles dieser Schiffe ist wahrscheinlich. Von feindlichen Kriegsschiffen wurden ein Hilfsflugzeugträger, zwei Kreuzer, 23 Zerstörer, zwei Korvetten, zwei Unterseeboote, 13 Schnellboote, ein Motorkanonenboot und elf Sicherungsfahrzeuge versenkt und zwei Schlachtschiffe, fünf schwere und leichte Kreuzer, 14 Zerstörer, eine Korvette, drei Torpedoboote und sechs Schnellboote beschädigt.

In der vergangenen Nacht warfen einzelne feindliche Flugzeuge Bomben auf Orte in Nordwest- und Westdeutschland.

sprüht Zilavosti naše pehote in zaradi uspešnih protiduradec naših oklepnih oddelkov izjavili vsi sovražni poskusi, da bi si z močnimi sunki pridobili novo gibalno svobodo. Pri tem smo uničili preko 4200 sovražnih oklepnikov, okrog 5000 topov ter zajeli nad 13.000 ujetnikov.

Ob južnih in vzhodnih Karpatih so razbili nemški in madžarski oddelki večeraj številne, delno z oklepniki podprte boljševiške napade.

V mostišču ob Visli zahodno od Baranova so vdrle naše čete z napadom globoko v sovražne postojanke. Zahodno od Annapola smo razbili sovjetsko predmostje na zahodni obali Visle. V teh bojih smo popolnoma uničili tamkaj borečo se 106. sovjetsko strelsko divizijo.

Severozahodno od Varšave ter med Bugom in Narevom so se v hudih bojih zrušili ponovni z oklepniki in bojnimi letalci podprti boljševiški napadi.

Na Estonskem so vrgli naši grenadirji neko sovražno skupino v ogorčenih gozdnih bojih severozahodno od Dorpata preko Embacha nazaj proti jugu.

V letalskih bojih in zaradi delovanja protiletalskega topništva v sestavi letalstva so izgubili Sovjeti večeraj z vzhodnem bojišču 56 letal.

Poročnik Schall, pilot v neki jati lovskih letal, je sestrelil večeraj 13 sovjetskih letal in s tem zvišal število svojih letalskih zmag na 106.

V boju proti britansko-severnoameriški oskrbovalni mornarici sta potopili vojna mornarica in letalstvo meseca avgusta 45 tovornih in prevoznih ladij z 226.500 tonami, 28 nadaljnjih ladij z 262.000 tonami pa sta s torpedi in bombnimi zadetki deloma težko poškodovali. Potopitev velikega dela teh ladij je verjetna. Izmed sovražnih vojnih ladij smo potopili eno pomožno letalonosilko, dve križarki, 23 rušilcev, 2 korvete, 2 podmornici, 13 hitrih čolnov, en motorni topniški čoln ter 11 varovalnih vozil, poškodovali pa dve bojni ladji, pet težkih in lahkih križark, 14 rušilcev, eno korveto, tri torpedne in šest hitrih čolnov.

V pretekli noči so vrgla posamezna sovražna letala bombe na kraje v severozahodni in zahodni Nemčiji.

Velika bitka v Franciji

Ogorčene bitke na zahodnem bojišču naraščajo

Berlin, 31. avg. Vojni poročevalec DNB-ja na zapadu Alex Schmalfuss javlja:

Velika bitka v Franciji, ki divja že tedne z vsem ogorčenjem, se deli kljub svoji notranji zvezanosti v tri ali celo štiri krajevno močno ločene odseke. Njihovo ognjišče je mesto Pariz, katerega posesti je pripisoval sovražnik odločilen pomen. Seveda je zaradi razvrstjenosti notranjopolitičnih prilik, ki jih je ustvarila od Angležev in Amerikancev nahujskana drhal, katero morajo sedaj Amerikanci krotiti kar z dvema divizijama, še precej ne-izgurno, ali že lahko izkoriščen strateško prednost te zasedbe. Atentat na generala de Gaulle nam zelo jasno pojasnjuje nasprotstva v Parizu. Treba je pripomniti, da razpoloženja prebivalstva tega milijonskega mesta ne bo mogoče dvigniti, ako se bodo šele sedaj v polni meri pokazale posledice uničenja železniške mreže, za katerega so odgovorni Angloamerikanci, ki so s tem izredno otežkočili preskrbo civilnega prebivalstva. Invazijskim oblastvom bo seveda mogoče, da popravijo to železniško mrežo in jo uredijo za oskrbovanje angleških in ameriških armad, če pa bo to zadostovalo tudi za preskrbo stradalajočih in kmalu tudi prezebojajočih civilistov, je seveda vprašanje.

Po nakopičenju zbranih sil najvažnejše ozemlje na invazijskem bojišču je severozahodno od Pariza, kjer se je z odhodom nemških čet preko Seine zaenkrat zaključil razvoj vojnih nastopov. Zaradi hitrega pritiskanja je prišel sovražnik sicer dalje, vendar se je njegova brzina po prehodu nemških oddelkov na vzhodni breg Seine vidno zmanjšala. Uničenje teh oddelkov v velikem kotlu se nasprotniku vsekakor ni posrečilo, čeprav so bile izgube zaradi ogromne sovražne letalske premoči, ki jo je močno podpiralo krasno vreme, take, da jih ni mogoče zanikati. V splošnem poteka bojna črta sedaj vzdolž Seine od mesta Rouena pa do Pontoise.

Na drugem bregu je napadel sovražnik vzhodno od Pariza z močnimi oklepnimi silami in z motorizirano pehoto proti severu ter dosegel preko Soissona dne 30. avgusta popoldne področje severozahodno od Laona in Aisno.

Tretji oklepniški klin, ki so mu tudi sledile močne motorizirane pehotne čete, je udaril iz kolena Seine proti severovzhodu in je pri Vitryju prekorčal Marno v vzhodni smeri.

Na četrtem odseku velike bitke, ki obsega proti severu usmerjeni velik sovražni sunek z južnofrancoskega izkrcavalnega področja, pritiska sovražnik za odmakajočimi se nemškimi oddelki. Da bi ščitili svoje sile, se poslužujejo Angleži in Amerikanci posebno širokopotezno pomoči organiziranih tolovajev, ki se bore na zelo grozovite načine. Pri napadu ob Rodanu sovražnik kljub najmočnejšemu nakopičenju topništva dosedaj ni mogel priti preko Drôme.

Berlin, 31. avg. Na zapadnem bojišču se je bitka dne 30. avgusta nadaljevala z naraščajočim ogorčenjem. Napadi Britancev, Amerikancev in njihovih pomožnih narodov se vrste okrog Seine, na odseku Oise-Aisne in na ozemlju Vesle ter gornje Marne. Z zelo močnimi napadi je uspelo sovražniku napredovati ob Seini na obeh straneh kraja Les Andelys in ob cesti Vernon-Gisors v nemške črte. Severno od Gisorsa so ga Nemci prestregli in mu v hudih bojih zajeli pot. Iz Pontoise pridirajočega sovražnika so s protisunkom zaustavili približno na polovici pota.

Pariz, ki leži sedaj za sovražnimi črtami, predstavlja s svojimi zmedenimi notranje-političnimi razmerami, ki jih je ustvarila po nasprotju nahujskana drhal, za sovražnika in njegove nastope močno obremenitev. Razpoloženje stradalajočega prebivalstva v milijonskem mestu je še nadalje izredno napeto. Sedaj se kažejo posledice uničenja železniške mreže, ki so jo bili razdejali britanski in ameriški bombniki. Prvo razdelitev pol funta

konjskega mesa kot tedenski obrok občutijo Parizani kot očividni prezir. Z velikimi skrbmi gledajo na nadaljnji razvoj. Brez dvoma se bo Angloamerikancem posrečilo, popraviti železnice v toliko, v kolikor jih bodo potrebovali za oskrbovanje svojih armad. Preskrba stradalajočega in kmalu tudi prezebojajočega prebivalstva pa je ostala za enkrat še nerešen problem. Njihova stiska se sprošča v številnih streljanjih in terorističnih dejanjih.

Hude borbe divjajo za področje severovzhodno od Pariza. Med Pontoise in Laonom so osredotočili Amerikanci svoje čete na treh mestih. S pomočjo močnih bombniških oddelkov jim je uspelo vdreti v nemške zapore postojanke. Najhujši pritisk je bil naperjen proti Laonu, ki ga je sovražnik v sredo popoldne prekorčal. Bil je usmerjen proti severu.

Na južnem odseku so razvili Amerikanci močno aktivnost. Tudi tu se kažejo tri glavne napadalne smeri. Prva gre preko Reimsa proti severu in severovzhodu. Drugi klin jo je mahnil iz Châlonsa proti severovzhodu, dočim je tretji iz Vitry-le-Francoisa udaril proti jugovzhodu do prelika, ki veže Marno z vodami Rena. Na vsej bojni črti so se razvili težki boji. Nemške čete skušajo vedno znova zagrabiti na-

predujoče sovražne oklepniške kline z boka in s hrbita. Večkrat so se za sprednjimi oddelki uničile municijske in bencinske kolone. Amerikanci morajo drago plačati vsak kilometer ob Aisni in Marni s pomembnimi človeškimi in stvarnimi žrtvami. Za nekatere kraje, ki so jih razrušili sovražni bombniki, so se razvneli posebno ogorčeni boji.

V Bretaniji pritiska s teroristi ojačen sovražnik še nadalje proti Brestu in Lorientu. Sunki pa nikjer niso uspeli. Močni bombniški napadi so bili poleg obeh mest naperjeni tudi na Cezembre, kjer so nemški mornariški topničarji še nadalje kljubovalno vztrajali.

V južni Franciji skušajo Angloamerikanci še nadalje vdreti v premike nemških čet. Njihova namera, da bi preprečili južno od Valence nemškim zaščitnicam prehod preko Drôme, se je izjavila z visokimi izgubami za nasprotnika. Tu in severno od Valence, kjer zapusti Isère pogorje in priteče v ravnino, so uničile nemške čete več oklepnikov in oklepniških izvidniških voz ter so zasedle oporišča, ki so jih bili začasno držali teroristi. Kljub zakasnitvam, ki so bile zvezane s temi boji, so nemške čete pravočasno dosegle določene dnevne cilje.

Hrvaški glasovi o položaju

Zagreb, 31. avg. Propagandni šef Ivo Bogdan je imel po zagrebškem radiu govor o sedanjem položaju, v katerem je svaril pred »brezvestnimi ustvarjalci panike« in pred »hinavsko sovražno propagando«. Nadaljevanje vojne ob strani Nemčije je označil ne le kot potrebo hrvaških interesov, temveč tudi kot dejstvo, ki ima konkretno zasnovo izglede v zmagi. Omenil je bližnjo uporabo novega orožja in nezlomljeno bojno voljo nemških vojakov — dva čimila, ki bosta dala vojni kaj kmalu drugačno sliko.

Zagreb, 31. avg. Ustaški podpolkovnik in šef hrvaške vojaške propagande Josip Mamić piše v časopisu »Nova Hrvatska«: »Mi ne tajimo, da se borimo za nov red v Evropi, ker se borimo s tem tudi za neodvisno hrvaško državo. Prvi del boja, boj idej, se je končal v našo korist. Poglavnik nam bo pustil, da bomo tudi boj z orožjem, pa bil še tako krvav, zmagovito zaključili. Sli bomo nadalje po poti, ki smo si jo začrtali, neglede na to, kako bo trnjeva, ker smo trdno prepričani, da se borimo za resnico.«

Boji v Italiji

Berlin, 1. septembra. Desno krilo 8. britanske armade je pričelo v opoldanskem urah 30. avgusta na široki bojni črti od jadranske obale do gorovja zahodno od Urbina s pričakovanim velenapadom. Kljub težkemu topniškemu ognju in kljub uporabi številnih oklepnikov in borbenih letal Angleži in Kanadčani niso dosegli nobenega omebe vrednega uspeha. Ob obali so posegle v boj britanske križarke in torpedni čolni. Neki večji oklepniški skupini se je tudi posrečilo vdreti v letovišče Pesaro. Vendar je nemško napadalo topništvo, oklepniki in protitankovski topovi uničili to skupino. Na višinskem ozemlju zahodno od obalne ceste so bili s protinapadi zoženi 3 manjši britanski vdori. Po večkratnem napadu se je Angležem sicer posrečilo zahodno od Urbina vdreti v nemško glavno bojno črto, vendar so bili v boju iz bližine zopet vrženi nazaj.

Vzhodno od Floreence je prenehalo levo krilo britanske armade s svojimi napadi, da bi verjetno dobilo nova ojačenja. Britanci so se omejevali tu le na manjše napadalne nastope, ki so se pa vsi izjavili. Amerikanci so tipali na področju vzhodno od Pise, ker so jih nemške čete vrgle nazaj preko Arna.

Radijski nagovor dr. Tisa

Bratislava, 31. avgusta. Predsednik slovaške države dr. Tiso je izjavil v radijskem govoru, namenjenem slovaškemu ljudstvu, naslednje: Z mirnim obnovitvenim delom in lastno državo so Slovaki v več kot petih letih dosegli lepe uspehe ter uživali narodno in gospodarsko razvojno svobodo, kot še nikdar prej. Boljševiški agentje so hoteli s svojo lažno propagando motiti ta razvoj. Danes je prišlo tako daleč, da so postali delavci, kmetje in duhovniki žrtve umorov in ropov. Zbrali so bili izmeček človeštva, da bi napravili v Slovaški nemir in zmedo ter pripravili tla boljševizmu.

Ker lastne slovaške sile niso zadošvale, je dr. Tiso kot predsednik republike zaprosil velikega nemškega zveznika za čete, ki naj pomagajo v boju proti tolovajskim skupinam. Prihod nemških vojakov na Slovaško ima le en sam cilj: uničenje tolovajev.

Dr. Tiso je zaključil: »Predsednik slovaške republike stoji na svojem mestu, vlada izpolnjuje svoje dolžnosti in ako bodo tudi vsi Slovaki izpolnili svoje, bo nekega dne v Slovaški zopet zavladal mir.«

Nova odkritja Vernona Bartletta

Stockholm, 31. avgusta. Znani politični urednik Vernon Bartlett, neodvisni član angleškega parlamenta, ki je pred nekaj dnevi ugotovil v »News Chronicle«, da Sovjeti Angloamerikancem niso dovolili uporabe sovjetskih letalskih oporišč za oskrbovanje varšavskega podtalnega pokreta, dodaja sedaj k tej ugotovitvi nova dejstva, ki razjasnjujejo tudi mirovanje sovjetsko-poljskih odnosov.

Bartlett pravi, da so julija poslali v Moskvo točne podrobnosti načrta za upor v Varšavi. Točno pred enim mesecem je sporočil poljski ministrski predsednik Mikolajczyk sovjetskemu komisariju Molotovu, da se bo upor v Varšavi kmalu pričel. Sovjetski krogi so po Bartlettovem poročilu že naslovili radijski poziv vodjem varšavskega podtalnega pokreta, ki je pričel z uporjo, ko so se nahajali poljski odposlanci še na potovanju. Sovjeti so bili takrat le nekaj milj pred Varšavo, ki so jo hoteli zavzeti brez zamud.

Po Bartlettovih informacijah je izjavil Stalin 9. avgusta Mikolajczyk, da je upal, da bo zasedel mesto že tri dni pred tem datumom, da pa je prihod štirih novih nemških oklepnih divizij te račune prekrizal. Zato da so morali Sovjeti odložiti svoje načrte za razbremenitev Poljakov v Varšavi. Mikolajczyk je pokazal polno razumevanje za novi položaj. Stalin pa je izjavil, da je pripravljen poslati vso pomoč, ki jo more nuditi.

»Tak je bil — po mojih informacijah — položaj, ko se je Mikolajczyk odpeljal v London,« piše Bartlett, »toda kaže, da so po zadnjem intervjuju s Stalinom nastali neki nesporazumi.«

Berlin. V bojih na normanskem bojišču je junaško padel poročnik Helmut Göring, nečak Reichsmaršala, ki je bil lovski letalec. Padli je pet nečak Reichsmaršala, ki je dal v tej svetovni vojni svoje življenje za Nemčijo.

Berlin. Močne komunistične tolpe so zamašle poskušale zasedi nek prelaz v jugozahodni Hrvatski. S podporo topništva so jih pregnali nemški in domačinski oddelki. Na nekem drugem mestu so napadli hrvaški lovci na področju reke Dobre v zapadni Hrvatski neko tolovajsko preskrbovalno taborišče ter ga zavzeli po kratki bitki. Med padlimi tolovaji se nahaja tudi komisar te skupine.

Zerstörung bürgerlichen Heime nach dem anglo-amerikanischen Fliegerangriff auf Borovnica. Razdejanje kmečkih domov po letalskem napadu na Borovnico.

„Ti si urce zamudila ...“

Glasi slovenskih domobrancev »Straže na Soči« Tolminski glas je priobčil tale zanimiv članek:

Vsaka revolucija pride enkrat v stanje, ko je na odločilnem prelomu: ali bo zmagala ali propadla. Tudi komunistična revolucija na Slovenskem, ki jo je satanski spretno razpredla KPS pod lažnim imenom OF, je že bila na takem odločilnem prelomu — takrat, ko je bila v največji moči tako po številu kakor tudi po opremljenosti. To je bilo neposredno po 8. septembru 1943, ko je izdajalska »Ro Eto« kraljevine Italije dala komunistom vse svoje orožje in jim odprla svoja skladišča. Čez noč so komunisti dobili k dotadanemu orožju, ki so ga prejeli dolje iz istega izdajalskega vira bolj po curkih, nove količine orožja.

Takrat torej so komunisti v hipu prišli do največje moči. Agitacija jim je delovala brezhibno in vse je drlo k njim. Videti je bilo, da je njihova zmaga samo še vprašanje nekega ura in vsak računar je hotel biti na tisti strani, ki je bila takrat tako blizu zmage. V nekaj dneh so komunisti obvladali s svojim terorjem vse tisto naše ozemlje, ki je bilo tedaj zasedeno po italijanski vojski, t. j. Dolenjsko z Belokranjem, razen Ljubljane — dobre pol ure od Ljubljane se je že začelo osvoboditi ozemlje. Kot povodenj so vdri na Primorsko, proglasili so se za jugoslovansko vojsko. Brez ovir so se približali Gorici, v Kobaridu je bila »republika«. Tolmin so oblegali z vseh strani — vse je norelo za nje.

Slovinci proti njim nismo imeli postaviti nič. »Vaske straže«, ki so bile od vseh protikomunističnih sil sicer številčno najmočnejše, pa zaradi izdajalske politike Savojevca najslabše opremljene in najslabše oborožene, zaradi silne lažne komunistične agitacije pa z vseh strani zaničevane in najmanj čislane, te »vaske straže« so se morale pred svežim komunističnim zaletom umikati in so se rešile en del v Ljubljano, neorganizirano in brez vodstva, drugi del pa pod vodstvom stoltnika Rupnika v Kostanjevico, en del pa se je zbral na

Turjaku, kjer je padel cvet naše mladine. Druga taka nesreča so bile Grčarice, kjer so pod komunističnimi krogami spet padli idealisti.

To so bile »urce« za OF! Skoraj vse slovensko ozemlje, kjer je imela kaj opraviti izdajalska »Ro Eto«, je bilo prepuščeno komunistom — razen Ljubljane! In to je bilo za OF usodno, kar so poučeni komunisti dobro vedeli. Zato takrat so po žužemberku komisariji govorili: »Ta prokleta Ljubljana, ta nas bo še nesla! Pa ne, da bi bila Ljubljana takrat bolj kot Gorica, Kobarid ali Tolmin, o, tudi je norela, norela, da se ji bodo zgodovinarji čudili, kje je bila s pametjo, toda v Ljubljani se je zbral narodni protikomunistični odpor, ki se je pozneje razrastle v Slovensko demokracijo in je segel kmalu tudi na Primorsko. Proti Leninu je nastal tak odpor čele potem, ko je on že sedel na prestolu carjev in se je nemoteno sprehajal po carskih salonih, proti Kidriču in »marsalu Titu« pa že, ko sta bila še v grmovju!

Kje so danes komunistični topovi, tanki in zavoblince? Kje je danes ljudstvo, ki bi komuniste še sprejemalo kot »narodne osvobodilce«? Samo enkrat je bil tisti čas, ko je bila OF tik pred zmago, tisti čas pa je že za namil. Danes proti OF stoji že ves narod, ki z orožjem preganja njene tolpe. In ljudstvo je komunistov sito do grla in jih peha od sebe.

Danes ga ni več ozemlja, kjer bi bili komunisti nemoteni. Ni ga več človeka, ki bi tudi v najbolj zaupni družini upal reči, da je še za komuniste — le vprašajte jih, pa boste videli, kako bodo hiteli zatrditi, da so sedaj ne pečajo več s politiko. Komunisti so postali navadni rokovanjci, ki se jih vsak boji, kdor je izpostavljen njihovemu nasilju, ki so pa tudi povsod preganjani. In rokovanjci, ki so nastali v Napoleonovem času iz podobnih razlogov kakor prvi »hrabrovi«, so se ohranili po nekaterih slovenskih hribih do mladih dni naših očetov, so izginili. Tako bodo prej ali slej iztrebljeni tudi komunisti — rokovanjci in nasilniki naše dobe.

Dogodki in novice današnjega dne

NOVI GROBOVI

† Jerica Hubad. V Ljubljani je umrla vdova po pok. zborovodni in skladatelju Mateju Hubadu, Jerica Hubad, mati opernega dirigenta g. Sama Hubada. Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 8. septembra, ob 4 popoldne iz kapelice sv. Jožefa na Zalah na pokopališču k Sv. Križu.

† Kovačič Peter. Po težki bolezni je izdihnil svoj plemenito dušo Kovačič Peter, pekovski mojster v Ljubljani. Pokojnika bodo spremili k zadnjemu počitku v nedeljo, 8. septembra, ob pol treh popoldne iz kapelice sv. Nikolaja na Zalah na pokopališču k Sv. Križu.

† Bratek Ivan. V Ljubljani je dočrpel Bratek Ivan, sprevodnik drž. žel. v pok. Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 8. septembra, ob dveh popoldne iz kapelice sv. Franciška na pokopališču k sv. Križu.

Naj rajni sveti večna luč in naj v miru počivajo! Njihovim preostalim naše iskreno sožalje!

Amaliji Kaklovi v spomin

MALČI

Dotrpela si. Presunjeni smo stali okrog Tvojega groba, nevarno so strmele oči za Teboj in usta niso mogla epregovoriti besede v slovo. Še nam je pred očmi Tvoja ljubezniva, vedno vesela pojava, še slišimo Tvoj nazeljni, otroško brezskrbni smeh in čutimo šaljivega duha, ki si ga — sama še otrok — izžarevala med šolsko mladino in svoje stanovske tovariše. Toda ko je padla

prva gruda, smo se zavedli praznote, ki ho ostala za Teboj.

Odšla si mlada, a to kratko, sanj in hrepenenja polno življenje je bilo — menda smemo reči — srečno. Tvojih še ne izpolnjenih trideset let nudi najlepšo sliko neskaljene mladosti: priskrba navezanost v domačem krogu, prvi uspehi v samostojnem poklicu — upoln polet v življenje in še nikakoli težkega razočaranja, kot ga doživljata sedaj Tvoja uboga roditelja. Ušljata je hotela, da se je mlado življenje začelo in sklenilo v njenih rokah.

Spomin na Tvojo svetlo podobo in zavest, da se je ta sončni žarek povrnil k svoji luči, preden je pogledal v globoke in temne življenja, bo v tihem tolažbo Tvojim dragim.

M.

V KRAKTEM IZIDE DRUGI DEL OBSIRNE TRILOGIJE

Handel-Mazzetti:

Š T E F A N A

Slovenčeva knjižnica bo s tem romanom izvršila veliko delo in bo knjiga vsaki knjižnici v novo bogatitev. — Roman je epopeja močne, žive vere in trdnega zaupanja. Kakor nalašč je izšel ravno v našem času, ko smo tako potrebni lepih zgledov vere in zaupanja. Naj ne bo Slovenca, ki bi tega romana ne bral in ne kupil!

Uprava Državnih gledališč je izdala za Opero in Dramo skupni številki Gledališkega lista, ki vsebujeja statistični pregled dela v minulih sezonah, reprodukcije fotografij posnetkov nekaterih prvih solistov odnoseno igralcev, članka urednikov, dramski list prinaša pomembne spominski govore ob pogrebu režiserja Jožeta Kovčiča itd. Gledališki list obeh gledališč je v prodaji za ceno 3 lire v Novi založbi.

Nravnost ljudstva je več vredna kot telesna kultura in umetnost

(Faulhaber.)

Koledar

Sobota, 2. kimovec: Stefan Ogrski, kralj; Elpidij, škof; Kallista, mučenica.

Lunina sprememba: 801p ob 21.21. Herchel napoveduje ob severu lepo, ob jugu dež.

Nedelja, 3. kimovec: 14. pobinkošina; angeljska nedelja; Evfemija, devica in mučenica; Mansuet, škof; Erazija, dev. in m.

Kino Matica

»Nedolna grelnica« ob 16 in 19.

Kino Union

»Friedmann Bach« ob 17 in 19.15.

Kino Sloga

»Lahko deklet« ob 16 in 19.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarnarji: dr. Kmet, Ciril Metodova cesta 43; mr. Trnkoczy, Mešni trg 4, in mr. Uštar, Šelaburgova ulica 7.

Zdravniška služba

Nedeljsko zdravniško službo bo opravljal od sobote ob 20 do ponedeljka do 8 u. mestni zdravnik dr. Vinko Igličar, Ljubljana, Tržaška cesta 14, telefon 22-69.

Nove cene Preveda

a) za kmetijske pridelke v Ljubljanski pokrajini letine 1944, oddane »Prevedu«:

Zitarnice:

1. Pšenica 100 kg	350.—	11r
2. rž 100 kg	300.—	11r
3. ječmen 100 kg	340.—	11r
4. oves 100 kg	260.—	11r
5. koruza 100 kg	260.—	11r
6. ajda 100 kg	260.—	11r
7. proso 100 kg	260.—	11r

Stročnice:

1. Fižol, visoki (sipro, orei, koka, madalon) 100 kg	700.—	11r
2. fižol, niski (ribničan, bela fižolica) 100 kg	600.—	11r
3. grah 100 kg	650.—	11r
4. bob 100 kg	300.—	11r

Krompir:

1. Krompir beli (oneidovec, bint, je itd.) 100 kg	260.—	11r
2. Krompir rdeči Woltman itd 100 kg	260.—	11r

Oljarice:

1. Seme sončnice 100 kg	600.—	11r
2. bučnice (bučne pečke) 100 kg	800.—	11r
3. seme oljaste repice 100 kg	600.—	11r

Krmne rastline:

1. Seno, sladko, 100 kg	180.—	11r
2. seno, kislo, 100 kg	160.—	11r
3. slama od štarte 100 kg	140.—	11r
4. krmilna pesa 100 kg	130.—	11r
5. zelje v glavah, sposobno za kisanje, 100 kg	300.—	11r

Gornje cene se razumejo franco zbirališča »Preveda« ali najbližja nakladalna postaja brez embalaže. Blago mora odgovarjati trgovskemu uzamem. Primesa sme znašati največ 2%, v nasprotnem primeru se odbije za vsak nadaljnji odstotek primesi 2% vrednosti.

b) Najvišje cene, določene v prodaji na drobno pri trgovskih detajlistih:

1. Enotna krušna moka 1 kg	3.—	11r
2. koruza moka 1 kg	2.50	11r
3. testenine 1 kg	4.80	11r
4. sladkor 1 kg	18.—	11r
5. semensko olje 1 kg	36.25	11r
6. riž 1 kg	4.30	11r

Cenik z najvišjimi cenami mora biti na vpogled običajno na vidnem mestu v vseh obratnih prostorih, kjer se prodaja blago, navedeno v ceniku.

Vaško neposredno ali posredno zvišanje cen je prepovedano. Kršitelji se kaznujejo po zakonskih predpisih.

Zoper to odločbo ni pritožbe.

NOVE PESNIŠKE ZBIRKE

Balančič Fr.: »V OGNJU GROZE PLAPOLAM« broš. L. 45.—, vez. L. 60.—

Beličič V.: »ČESMINOV GRM« broš. L. 22.—, vez. L. 36.—

Šali S.: »SREČAVANJA S SMRTJO«, broš. L. 20

Sarabon M.: »BOLEČINA«, broš. L. 25, vez. L. 40

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Pred knjižico 5 — Miklošičeva c. 5

Obvestila Preveda

Prodaja mesa

V soboto, dne 2. septembra dobe meso samo bolniki na bolniške dodatne karte, bolnišnice in sanatoriji.

Delitev jaje

Mladina od 10 do 18 let starosti prejme na odrezek »55« dodatne živilske nakaznice Do Mo (brez pretrisa) od 3. do 10. t. m. po 1 jajce v sledečih mlekarinah: Gmajner Anton (Ciril Metodova 47), Grušen Jakob, (Celovška cesta 101), Levka Angela, (Miklošičeva cesta 40), Medved Ivanka (Zaloška 45), Škrba Zora (Tržaška 60) in Štrle Františka (Stari trg 17).

Vse te mlekarne se pozivajo, da pridejo po jajca v soboto, 2. septembra od 8 do 19 v Maistrovo 10 in prinesejo s seboj stare odrezke.

Popravek

Delitev moka na dodatne nakaznice za mladino od 10 do 18. leta.

Dodatni obrok moka in kvasa za mesec september mladini od 10 do 18. leta bodo delili trgovci na odrezek »55« dodatne živilske nakaznice Do Mo, veljavne od 1. 8. 1944.

Za nesrečne Borovničane

Občina Borovnica se iskreno zahvaljuje urednikom »Slovenskega doma«, ki so iz dohodkov »Črni bukev« nakazali za Borovničane, prizadete ob bombardiranju, znesek 10.000 lir.

Škofijski dobrodelniki pisarni je za isti namen nakazal neimenovani 1000 lir.

Pomagajmo rojakom v nesreči, da bo tudi drugim v slični stiski pomagano!

Ali ste že brali

velike umetnine, ki jih je spisal islandski književnik

Gunnar Gunnarsson?

V teh dneh boste imeli priliko čitati njegov veliki roman

»Na bregu življenja«

Izhajal bo v »Slovenec« kot

naš novi listek

in bo nujal vsem čitateljem prav poseben leposlovni užitek.

Solske vesti

Vpisovanje v vse ljubljanske ljudske šole za šolsko leto 1944-45 bo današnje soboto, 2. nedeljo, 3. in ponedeljek, 4. septembra. V šole se morajo vpisati vsi zdravi dečki in deklice, ki so izpolnili 6 let ali jih dopolnje do konca t. l. 8. tem popravljamo prejšnjo objavo, da je treba dopolniti 7 let, ker je s odločbo Visokega komisariata iz leta 1941 starostna doba spet znižana na šest let. Pri vpisu je treba predložiti družinsko polo ali družinsko knjižico oziroma otrokov rojstni list, spridevalo o cepljenju proti kozam in proti davici ter zadnje šolske spridevalo za učenje višjega razreda. Pri vpisu starši ne plačajo nobene vplačnine niti šolnine niti kakšne druge davščine ali pristojbine. Pričetek pouka bo objavljen v dnevnikih.

Upraviteljstvo I. mešane ljudske šole v Ljubljani (VII) sporoča conjenim staršem, da odlok o vpisovanju v ljubljanske ljudske šole, ki se vrši 2. 3. in 4. septembra, ne velja za ljudsko šolo na Viču. Čas vpisovanja bo pravčasno javljen v dnevnikih, čim bodo odstranjene tehnične ovire.

Lichtenturnov zavod. Vpisovanje v ljudsko šolo bo v soboto, 2. nedeljo, 3. in ponedeljek, 4. septembra od 8-12. Sprejemajo se zdrave deklice, ki so izpolnile leto ali ga bodo izpolnile do konca leta 1944. Pri vpisu je treba predložiti za učenje novinke: rojstni in kralni list oz. družinsko knjižico in spridevalo o cepljenju zoper kozo in davico. Učence višjih razredov naj predlože zadnje spridevalo.

Ljudska (II) dekliska ljudska šola v Ljubljani ima vpisovanje v šolo za leto 1944-45 v soboto, 2. nedeljo, 3. in ponedeljek, 4. septembra, vsakikrat od 7.30-10. Vpisovanje in pomenje pouk se vrši v zavodu Notre Dame v Marmontovi ulici 24, blizu tobačne tovarne, kjer je imela šola tudi lani že redni vsakodnevni pouk.

Brošne novice

Možje in fantje! Val se zavedamo usodnosti teh časov tudi za naše družine in ves narod. Veran katoličan pa se mora zavdati, da je najuspešnejše orožje v borbi za duhovni in telesni obstanek in napredek v molitvi; zlasti skupna molitev moč in fantov veliko zmaga. Zato se zberimo zopet v čim večjem številu ljudi ob 18 in v ponedeljek ob 6 k naši skupni mesečni duhovni obnovi in napolnimo cerkev sv. Jožefa, kjer bomo ob poslušanju božje besede utrjevali in poglobljali svojo vero in v skupni molitvi — zlasti pri skupni sveti daritvi v ponedeljek jutraj — iskreno in z zaupanjem proslili sv. Jožefa, varuha družin in zavetnika našega naroda, naj varuje naše družine zlasti tega, da ne bi izgubile svojih varuhov oziroma rednikov. — Odslej naprej bo vsako prvo nedeljo v mesecu v vsaki ljubljanski farali oziroma duhovniški cerkvi ob urli, ki je bila oznanjena z let. jutranja sv. maša moč in fantov, da se tudi na ta način pomaga k zopetni oživitvi farne skupnosti in poglobitvi verske zavesti. — Udeležite se je v domači cerkvi tudi vi!

V nedeljo, 3. septembra, bo o 9 uri oltarju Marije Pomagaj v stolnici sv. maša za pok. g. Kramariča Franceta, kaplana v Starem trgu pri Ložu, in pok. gospo Katarino Telč iz Staroga trga, ki sta pred dvema letoma v noči od 2. na 3. sept. darovala svoje življenje za boljše bodočnost. Prijatelji in znanci pokojnih iskreno vabljeni.

V interesu rednega začetka pouka je, da se vpišejo v šolo Glasbene Matice vsi gojeniki takoj ob pričetku. Redni pouk bo pričel v četrtek, 7. t. m., urnik se bo določil v sredo, 6. t. m., in vpisovanje traja do vključno torka, 5. t. m., dnevno od 8-12 in od 15-17 v pisarni Glasbene Matice, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila.

Duhovniške duhovne vaje. Za tečaj, ki se prične 11. septembra, je še dovolj prostora na razpolago. Prav tako se sprejemajo prijave za naslednja tečaja. Pogoji so razvidni iz Škof. lista 15. maja 1944, str. 44. — Vodstvo.

Učite se strojeplisanja! Praktično znanje, koristno vsakomur sedaj in v bodoče v zasebnem ali javnem poklicu. Novi strojeplisni tečaji pričnajo 2., 4. in 3. septembra. Lahka desoptirna metoda. Pouk dopoldne, popoldne ali večer po želji obiskovalcev. Učnina amorna. Vpisovanje dnevno. Informacije, prospekti: Trgovsko učnišče »Christofor učni zavod«. Domobranska 15.

Za dijake inje srednjih in strokovnih šol pričnajo 2., 4. in 3. septembra novi enoletni dvomesolni strojeplisni tečaji. Pouk dopoldne, popoldne ali večer po želji. Vpisovanje dnevno. — Informacije, prospekti: Trgovsko učnišče »Christofor učni zavod«, Domobranska 15.

Vodstvo »Korepetitorija« sporoča, da se bo pouk za vse razrede gimnazije in ljudske šole pričel dne 11. t. m. Ob aodelovanju dijakov uspeh ne more izostati. Informacije dnevno od 9-12. Mestni trg 17-1, tel. 37-67.

Podrži križ. V gozdu blizu vasice Luže je nad 200 let kraljevalo božje znamenje, ki ga je ljudstvo postavilo v zahvalo Bogu, ker ga je rešil strašno kuge. Nad 200 let je kraljeval ta križ, skučni križ, kakor ga je ljudstvo samo imenovalo. Pa so se našli izrodki, ki so izšli iz tega alcer tako poštenega in bogatočloveškega ljudstva, mladi slovinci, ki so to božjo in narodno svetinjo podrli in oskrnili. Kaj je bilo ozadje tega podlega dejanja in kakšne so bile posledice, bomo imeli priliko videti v nedeljo, 3. septembra ob 18 v dvorani Delavske zbornice, in v petek, 8. septembra 1944, ob isti uri v frančiškanski dvorani, kjer bo uprizaril Delavski prosvetni krožek Rosovo igro pod gornjim naslovom.

Vpisovanje v glasbeno šolo »Sloga« se je pričelo. V sredo, 6. septembra, bo določitev urnikov, 7. septembra prične redni pouk. Šola nudi pouk za razna glasbila, solopetje, goji zborovsko petje, orkestralno igro in teoretične predmete. Kdor se hoče izobraziti v petju, se more vpisati tudi v tečaj skupinskega pevskega pouka. Tečaj je primeren zlasti za zborovske pevce, koristen je pa tudi vsem pevcem začetnikom. Šolska pisarna je v Pražakovi ulici 19. Vpisovanje je mogoče dopoldne in popoldne.

Pripravljamo drugo izdajo knjižice »Ali — Ali«. — Večja prednaročila pošljite do 8. septembra v Mladinsko založbo, Stari trg 30, ali na Rakovnik. Cena knjižice 1.50 lire.

Na I. dečki ljudski šoli na Ledini bo vpisovanje za šolsko leto 1944-45 v soboto, 2. nedeljo, 3. in ponedeljek, 4. septembra, vedno od 8-10, in sicer na šoli Ledina v priključu, soba 4.

KULTURNI OBZORNIK

Boj za staro pravdo

Bogo Grafenauer: Slovenski kmet ob koncu 15. in začetku 16. stoletja. Inauguralna disertacija. — Ljubljana 1944.

Vprašanje slovenskih kmečkih upovr je bilo že premnogokrat predmet znanstvenih razprav kakor tudi književne obdelave v vezani ali nevezani besedi. Vendarle pa še zmerom ni bilo obdelano toliko popolno, objektivno in izčrpno, da ne bi moglo nuditi snovi za novo razpravo mlademu znanstveniku. Bogo Grafenauer se je zato lotil znova tega mikavnega vprašanja iz najbolj razgibane dobe slovenske zgodovine, iz dobe gospodarske, družabne, verske in politične stiske slovenskega kmeta in s tem v veliki meri tudi slovenskega naroda v celoti.

V uvodu svoje obširne razprave, ki je z njo Grafenauer dosegel doktorsko čast, je podal najprej literaturo, vire in nakazala nove probleme, ki jih hoče rešiti, da bi bilo kolikor mogoče na novo in stvarno podano zamotano vprašanje kmečkih upovr. Po kritičnem pretrsu dosedanjih virov in podatkov o uporih ter s pritegnitvijo novih arhivalnih virov zlasti iz ljubljanskega Narodnega muzeja je nakazal pisatelji svojo tezo, da hoče vprašanje naših kmečkih upovr vključiti v okvir vseh dogodkov in stremenj ob prehodu iz srednjega v novi vek,

posebno glede na nas in našega najštevilnejšega zastopnika in prebivalca — kmeta.

Tako preide v jedru svoje razprave najprej k poglavju Slovenska zemlja ob nastopu nove dobe in ugotovi gospodarsko stanje in njegov takratni razvoj, so pomudi pri nastajanju nove Maksimilijanove državne organizacije, kako se je razvijala v tisti dobi iz prejšnje fevdalne, govori podrobneje o politični in verski krizi tistih let, nato pa z drugim poglavjem vključuje v te novosti slovenskega kmeta. Zanj ugotovi, da se je njegov položaj, ki je bil v 12. in 13. stoletju precej poveljen, v prihodnjih stoletjih v zvezi z omenjenimi spremembami v vsem gospodarskem, političnem, družabnem in verskem življenju silno poslabšal, ker se je zemljiškemu gospodu pridružil sedaj pravi pravcati podložniški stan — kmečki stan. In ker je zemljiško gospostvo zašlo v stisko, je potegnilo za sabo tudi podložniški stan, saj je nova bremena kratko in malo preveliko nanj. K temu pa so se pridružile tudi nove državne davjate v prvi vrsti zaradi vojn s Turki in Benečani. Propadajoča plemiča je tudi v vojski začel nadomeščati najemniški vojak. Tako ni čudno, če je kmečko gospodarstvo zašlo v stisko, ki je počasi videla svoje rešitev — samo še v upor!

Uvod v pravo sredino razprave tvorijo poglavje o prvih kmečkih uporih

pri nas. V njem podrobneje obravnava pisatelj kakih petnajst upovr, ki so nastopili še pred velikim vseslovenskim kmečkim uporom l. 1515. Dlje se pomudi pri uporu koroških kmetov 1478, in ga ob mnogih novih dognanjih prikaže v novi luči.

Očitno je, da si je mladi znanstvenik zadel poglavitno nalogo, na novo osvetliti in do podrobnosti razčleniti in prikazati vseslovenski kmečki upor iz leta 1515, saj je temu vprašanju posvečena skoraj polovica vse razprave. Ker so vzroki tega upora v bistvu enaki vzrokovi vseh kmečkih upovr, takoj lahko preide k povodom (glavni med njimi je pač graščak Jurij Thurn, saj je skrbel vse bolj za svoj žep kakor pa za blaginjo svojih podložnikov), natančno označi krajevne začetke upora, čas in nazadnje celotni potek boja kmetov za staro pravdo (deloma tudi za božjo pravdo). Pri tem nam odkrije mnogo doslej neznanih stvari o pripravi kmetov, o njihovih poslanstvih k cesarju, o strahu graščakov in njihovih nasprotnih ukrepih itd., tako da pisatelj popravi mnogo dosedanjih napačnih trditvev in izpopolni marsikatero pomanjkljivost v dosedanjih ugotovitvah in podatkih.

Se posebno pa je mikavno poglavje o nastopu plemstva in cesarske vojske, ki je maja 1515 započeli kmečki upor že ob koncu julija popolnoma zatrla. Prav vprašanju, kdo je zadel zadnji udarec kmečkim množicam, je Grafenauer posvetil posebno poglavje z naslovom Vprašanje Dietrichsteino zmage pri Brezicah. Zmerom se še učili po vseh zgodovinskih knjigah, da je »glavno silo upornikov pogazil v boju štajerski glavar Dietrichstein — pri Brezicah« (Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev II. del, str. 40). Ta dogodek so zgodovinarji posnemali v glavnem po Valvazorju, medtem ko so nekateri drugi že dvomili o pristnosti tega boja in zmage pri Brezicah. Bogo Grafenauer se tem dvomljivcem popolnoma pridruži in ob številnih podatkih pride do sklepa, da tega in takega boja nikdar in nikjer ni bilo, da je Dietrichstein potlačil pač upor na Koroškem, na štajerskem in na Kranjskem pa Herberstein.

Žrebanje za dodatne tombol. dobitke bibliofilske tombole

V četrtek, 31. avgusta ob 4. uri popoldne se je pred uradno komisijo vršilo v lokalni tomboli v Gradišču žrebanje za dodatne dobitke k tombolam bibliofilske tombole.

Ko je žreb določil vrstni red za pristopanje k žrebanju za dodatne dobitke, sreča odločala, komu pripadajo posamezni dodatni tombolski dobitki.

Prvi dobitke, celotno zbirko Cankarjevih zbranih spisov, vezanih v usnje, je zadel g. Ing. Urbančič Valentin iz Ljubljane.

Drugi krasni dodatni dobitki so še:

II. Santlove izvirne ilustracije za Jurčičev roman Cvet in sad in ljudska izdaja romana Cvet in sad.

III. Finčgarjevi zbrani spisi.

IV. Birola: Ilustracije za Gregorčičevo odo Ojki in ljudska izdaja Ojki.

V. Podrekarjeve ilustracije za Slapčakove pravljice in legende En starček je živel in knjiga En starček je živel.

VI. Debenjakove radirance za Dularjevo knjigo Krka umira in knjiga Krka umira.

VII. Birola: Jenkova slika za njegove zbrane spise.

VIII. Stele: Slovenski lesorez z originalnimi podpisanimi živečimi umetniki.

IX. Dular: roman Krka umira z radirankami.

Dobitki in dodatni tombolski dobitki bodo srečnim dobitnikom na razpolago do 1. oktobra v tombolskem lokalni, po tem roku pa zapadejo v korist Socialni pomoči.

Motnje v mestni elektrarni

Zastoj glavni dobav električnega toka se je pridružil še motnja v mestni elektrarni sami, da se bo ljubljansko prebivalstvo moralo še bolj omejiti pri porabi elektrike.

Zaradi prevelike obremenitve je namreč ponoči med 31. avgustom in 1. septembrom popustil en kotel, ki napaja parno turbino, vendar pa je drugi kotel še v obratu vsaj za najnujnejše potrebe. Popravlilo bo trajalo kak teden dni, ko bo parna turbina lahko spet delovala s polno kapaciteto. Zaradi te motnje večina ljubljane ne bo imela električnega toka niti za kuho niti za razsvetljavo, obstala je pa tudi električna cestna železnica. Razen tega sedaj tudi uprava državnih železnic dobiva tok naravnost iz mestne elektrarne, kar je seveda neizogibna nuja za redno obratovanje železnice.

Vse prebivalstvo, zlasti pa gospodinjice, prosimo za potrpljenje in upoštevanje težkih razmer, saj se je prebivalstvo mnogo večjih mest že dosti prej moralo privaditi skrajnim omejitvam pri porabi elektrike. Zato smo prepričani, da bodo tudi ljubljani zaradi neizogibnosti počakali, dokler čez teden dni mestna elektrarna spet ne bo v polnem obratu.

Radio Ljubljana

Dnevni spored za 2. september:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji pozdrav, vmes 7.30 Poročila v slovenščini — 7.50 Prenos osrednjega nemškega sporeda: Jutranji koncert — 9 Poročila v nemščini — 12 Prenos osrednjega nemškega sporeda: Glasba za premor, vmes 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini, napoved sporeda — 14 Poročila v nemščini — 14.15 Vaška godba in Alojzij Povše, harmonika — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Prenos osrednjega nemškega sporeda — 18.30 Pregled športnih dogodkov v nemščini in slovenščini — 18.45 Gospodinjstvo predavanje, Slava Skrabec: Oskrba bolnika v domači hiši — 19 Fantje na vasi — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Prenos aktualnega predavanja Hansa Fritschea — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Roke kvišku — 21.15 Sanjarijenje — 22 Poročila v nemščini, napoved sporeda — 22.15 Prenos osrednjega nemškega sporeda: Konec tedna.

Kaj je novega pri naših sosedih?

Z Gorenjskega

Telovadni tečaji za učitelje. Ob Turnerskem jezeru na Koroskem so bili nedavno tečaji za mlade učitelje telovadbe in učitelje ročnih del, ki jih je vodila dr. Katarina Cebulova. Kot govornica je ob tej priliki nastopila gospa pl. Mittelwallnerjeva, ki je razložila udeležencem pomen vse-spolne vojne. Tečaj so zaključile s pesmijo »Sveta domovina«.

Smrt vrlega Gorenjca. V Domžalah je zadela srčna kap Andreja Kovača, splošno znanega in priljubljenega poselnika, gostilničarja in mesarja. Domžalci so ga svoj čas kot odličnega gospodarstvenika izvolili za svojega župana in je zaupanje svojih občanov tudi zaslužil. Umrli je v starosti 67 let. Naj v miru počiva v domači zemlji!

Daleč na severu je padel učitelj, velikovski domačin Hans Maklič, ki je bil desetinik nekega planinskega polka.

S Spodnje Štajerskega

Spremembe v mariborskem obrtništvu. Lastnik konfekcijske delavnice in manufakturne trgovine Stefan Dolček iz Gosposke ulice je izročil vodstvo svoje renimirane trgovine in krojaške delavnice svojemu dolgoletnemu družabniku Mariniju. Sam pa se je preselil na svoje vinogradno posestvo v Košakih, katero je kupil pred leti od finančnega ravnatelja dr. Povaleja. — Znani mariborski obrtniški organizator, ključavničarski mojster Franc Kumer je postal zopet načelnik kovinarske zadruge. — V Mlinski ulici je umrl mizarski mojster Ivan Staudinger, ki je bil načelnik zadruge mizarskih mojstrov. Podjetje je prevzel njegov sin.

Vse Celje se je udeležilo obiranja hmelja. Ze nekaj dni je v Celju kar vse tiho po ulicah. Trgovine so skoraj vse zaprte in na njih so listki s pojasnilom: »Trgovina je za nekaj dni zaprta zaradi obiranja hmelja.« Pristojne oblasti so dovolile, da se vsi obratniki v Celju, ki niso neobhodno potrebni, zapro za ta čas in tako so pridobili več ko tisoč delovnih ur za izredno važno obiranje hmelja.

Nasade hmelja je uvedel v Savinjsko dolino Jožef Bilger, upravitelj gradu v Novem Celju, in sicer leta 1880. Kmalu je postal hmelj iz Savinjske doline daleč naokoli znan in je imel mnogo kupcev. V poslednjih letih se je zasajanje hmelja preuredilo po novih gospodarskih izkuštvih, tako da ima zdaj 2684 kmetov hmeljeve nasade, ki obsegajo 585 hektarjev zemlje. Leta 1943. so pridelali 6508

stolov hmelja. Hmelj iz Savinjske doline je znan kot najboljši na svetu, zato je ta hmelj tudi dragoceno devizno blago. Izvažajo ga največ v Španijo in na Portugalsko. Letošnja letina bo dokaj boljša kot lanska.

V okrožju Celja natrga obirač hmelja približno po devet breni na dan. Razno osebje iz tekstilne, konfekcijske, brivske, krojaške in druge obrti kar tekmuje med seboj, kdo bo zvečer lahko naznanil večje število nabranih breni hmelja. Obiranje hmelja je pa v tem času važno tudi zaradi zdravja, saj je zaradi te zaposlitve prišlo toliko mešanov v podeželsko ozračje, ki si sicer kakih počitnic itak ne bi bilo moglo privoščiti.

»Pozdrav iz domovine« se naziva film, ki je bil izdelan na Dunaju in deležen nagrade iz državnih političnih ozirav. Film prikazuje oskrbovanje ranjenecv in okrevajočih vojakov na Koroskem; zrezal ga je Steingerwald. Nesreča v Slovenski Bistrici. Pri neki gošarski rabuki v okolici Slov. Bistrice se je zvalila velika železna transformatorska električna naprava na hišo in hlev nekega kmečkega poselnika. Razrušilo je hišo in gospodarsko poslopje. Ubilo je tudi nekaj goveje živine.

Iz Hrvaške

Darilo za bojevnike. Poglavnika telesna straža je darovala 1 milijon kun kot podporo svojem padlih ustašev-muslimanom.

Imenovanje novih občinskih odborikov v Zemunu. Hrvaško notranje ministrstvo je imenovalo štiri nove občinske odbornike za zemunsko občino. Novoimenovani odborniki pripadajo nemški narodnosti skupini.

Iz Srbije

Ponesrečen atentat na podpolkovnika Čosiča. Iz »Nov. Vremena« povzemamo, da so dne 16. avgusta zjutraj obiskali tri dobro oborožene osebe, stare 25—35 let podpolkovnika Djordja Čosiča, šefa odseka štaba srbskega prostovoljskega zbora. Ker so bile osebe oblečene v uniformo srbskih prostovoljcev, jih je podpolkovnik sprejel. Zaradi prisrčnosti se je pa rešil gotove smrti ter je v samoobrambi enega napadaleca ubil, drugega težje ranil, tretjemu se je po posrečilo pobegeti.

Smrt znanega beogradskega pravoslavnega duhovnika. V visoki starosti je umrl v Beogradu župnik pravoslavne svetosavske župnije na Vračarju Ljubomir Bogičević. V tej župniji je deloval polnih 34 let.

Vsakdanja Ljubljana po kronistovih zapiskih

Žepne tatvine v tramvaju

Nedavno smo poročali, da so prav pogoste žepne tatvine po tramvajih, zlasti kadar je v tramvajskih vozovih velika gneča. Policiji se je posrečilo prijeti mladega, a drznega žepnega tatu. Neki obrtni vajenec je več mesecev izvrševal žepne tatvine po tramvajih. Uvedena je obsežna preiskava.

Brezvestna sleparka

Tona Osredkarjeva je po poklicu delavka, ki ji pošteno delo ne prija. Klati in polepa se okrog ter krade in slepari, kogar le more. Svoje žrtve si je zadnji čas poiskala med družinami, ki so imele kakega svojca v zaporih. Pod raznimi pretekami je družinam govorila, da jih prosi zapornik za paket in denar. Na ta način je izvalila od žrtve mnogo paketov jestvin in denarja. Paketov in denarja ni izročila pravemu namenu, marveč je vse sama za sebe pridržala.

Avgusta vknjižena hipotekna posojila

Ljubljanski denarni zavodi so v avgustu dovolili in izplačali znatna hipotekna posojila, za katera so se v njih varnost vknjiževali na raznih nepremičninah v mestu in okolici. V zemljiški

knjigi je bilo avgusta zaznamovanih 28 predlogov za vknjižbo zastavne pravice v varnost posojil v skupnem znesku 895.324 lir. Največje posojilo je znašalo 300.000 lir. Dalje je bilo zaznamovanih 20 predlogov za zaznambo vrstnega reda v kritje hipoteknih kreditov, ki so avgusta dosegli skupno vsoto 5.607.300 lir. Najvišji hipotekni kredit je znašal 3.000.000 lir. Skupaj je bilo avgusta vknjiženo za 6.502.624 lir raznih posojil in kreditov.

Koruzni storži na trgu

Vsak dan je trg že prav zgodaj živahen. Promet je razgiban. Okoli 10 pa postaja na trgu pravo mrtvilo. Zadnje dneve prodajajo nekateri kmetice iz okolice in tudi branjeve koruzne storže po 2 liri komad. Koruza je letos prav dobro obrodila. Storži so polni.

Nesreča ne počiva

V kurilnici drž. železnice štev. 2 je padel s stroja in si zlomil desno ključnico železniški ključavničar, 35letni Danijel Klun. Prepeljali so ga v Splošno bolnišnico.

Während die Mutter in der Erntezeit auf dem Felde arbeitet, versorgen Arbeitsmädchen die Kleinsten. — Medtem ko dela mati na polju, skrbijo za najmlajšo punčko mestno dekle, ki je prišlo na pomoč na kmete. (Atlantic/RAD., 18. 8. 1944. Re.)

MALI OGLASI

Službe

POSTREŽNICO

ali gospodinjstvo pomočnico, ki zna kuhati sprejemni takoj. Dobra plača in hrana. Pojasnila pri Jugopetent, Gosposvetska 1.

DEKLE

za v službo z dobro plačo in hrano išče boljša družina. Predstaviti se od 3—4. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7690. (b)

Pouk

MODERNE JEZIKE posameznike in skupine, poučanje izkušen učiteljev metodik. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7752. (u)

Prodamo

OTROSKE CEVLJE visoke, bele, usnjene, št. 29, prodam. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 7709. (l)

PEGE IN LISAJ

vam zanesljivo odstrani »ALBA« krema. DROGERIJA KANC. Zidorska ulica 1. d

HISNA GOBA

uničuje vašo hišo? Potrebna uničevalna in zaščitna sredstva s strokovnimi navodili prejmete pri: inž. Prezelj, Wolfova 3.

MRCES IN GOLAZEN usi, stence, bolhe, ščurke, molje, miši, podgane, voluharje in bramarje zanesljivo pokončate s strupom, ki ga dobite v drogeriji KANC, Zidorska 1.

STENICE

ščurke, podgane zanesljivo uniči zavod za pokončevanje mrčes in golazni. Zor Adolf, Tavčarjeva 4, III. nad., levo. (l)

MUHE

brenclje, komarje, bolhe, uši, stence in vse drugo golazen v hiši, skladiščih, v vrtni na polju pokončujete s strokovno sestavljenimi sredstvi. Inž. Prezelj, Wolfova ul. 3.

Razno

STENICE vam uničimo s plinom, stanovanje takoj uporabno. Naslov pustite v zaprti kuverti v upravi »Slovenec« pod »Diskretno« 7703. (r)

KINO »UNION«

Odlomki iz življenja nadobudnega, toda nesrečnega sina velikega mojstra nemr. ne muzike J. S. Backa

»Friedemann Bach«

Gustav Grindgens, Camilla Horn, Wolf Liebenelner, Leny Marenbach. PREDSTAVE ob 17 in 19.15.

KINO »SLOGA«

Willy Fritsch in Friedl Czepa v zabavni komediji

»Lahko dekle«

Sodeluje Rene Deltgen, Paul Kemp in drugi odlični umetniki. PREDSTAVE ob 16 in 19.

KINO »MATICA«

Velezabavna kmečka burka z JOEM STOECKELOM v glavni vlogi

»Nedolžna grešnica«

PREDSTAVE ob 16 in 19.

KINO »KODELJEVO«

TELEFON 21—91

Usoda oficirske družine v zadnji španski meščanski vojni

»Krvave priče«

V glavnih vlogah Alfredo Mayo, Ana Mariscal, Jose Nieto.

Največje delo španske filmske produkcije.

Predstave: v delavnik ob 19, v nedeljo ob 15, 17 in 19.

BRATOK IVAN

Prevedenik drž. žel. v p. Pogreb dragega pokojnika bo 3. septembra ob 14 z Zal, kapele svetega Frančiška, na pokopališču k sv. Križu. Ljubljana, Dachau, šid. 1. sept. 1944.

Zaluje družine: Bratok, Lipar, Kuntner in Pichler ter ostalo sorodstvo

Umrl nam je naš ljubljani mož, dobri oče, stari oče, stric in tast, gospod

KOVAČIČ PETER

pekovski mojster

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 3. septembra 1944 ob 1/3 popoldne z Zal, kapele sv. Nikolaja k sv. Križu.

Ljubljana, 1. septembra 1944.

Globoko žalujejo:

LUCIJA, žena; ANTON, sin; MATILDA roj. FISTER, snaha; MAJDA in MILENA, vnukinji in ostalo sorodstvo

ŽOGA SREČE

Čeprav je bil Anton sedaj bogat človek, se je zavedal, ko si je obuval nogavice, da mu samo zmoglost lahko pomaga, da doseže to veliko čast. Niti ves njegov denar, niti ves denar sveta, bi mu ne mogel pridobiti tega mesta v mednarodnem moštvu, razen ako so ga smatrali primernim in sposobnim zanj. Ponosna je bila ta misel tik pred najpomembnejšim trenutkom, ki jih je bil doživel.

»Ste gotovi, fantje?« je vprašal neki glas pri vratih, pa je že odšel centre half, s predvostnimi kodri — kapitan, božajoč žogo v rokah, na čelu igralcev ki so nosili grb na levi strani prs, na igrišču, kjer so bili pozdravljeni kot silni šampioni — vzlic časnikarskim kritikom.

Bilo je dvajset minut pred koncem. Dostoj je bil boj orjakov igra moških potez. Stari gledalci so rekli, da je bila to največja mednarodna tekma med dvema deželama, kar se jih spominjajo.

Tisti, ki so v začetnih fazah obžalovali propadanje moderne igre, so umolkli — iz spoštovanja pred znanjem in spretnostjo, ki so jo kazali ti igralci. Kritiki pa so sedeli in grizli svinčnike. Tudi oni so bili do dobra poraženi. Kjer so menili, da je bil domači šport ohromel, je bil brzonož in odločen. To so bili načrti starih, izkušenih glav in letelih nog in mladosti.

Te so ustvarile neprecenljivo kombinacijo na domačem levem krilu. Tisto popoldne je za domovino igral velik lev half in celo še večji back; toda krilo, ki je bilo prineslo ligino moštvo tiste sezi je v Stettin, jim je prizadevalo hude skrbi. A vendar je bila Škotska v premoči. Največji svetovni centre forward je tisti dan nosil domači dres. Zabil je neprecenljiv gol, ki je bil dotlej edini gol dneva.

Potlej je zavpila množica:

»Hofer!«

Možak z osivelimi lasmi je dobil sredi polja žogo, zdrvel naprej, iznova pritegnil čakajočega halfbacka nase, in šinil žogo hitro in sigurno.

Krilec je letel ob žogi, zvodil za nos backa, ki je priletel nadenj, fingiral, da hoče na eno stran, pa je pri tisti prči krenil na drugo. Ko je back taval okoli, je domači zunanji desni forward šinil vmes. Pred njim se je pojavil drugi škotski back tako nenadoma, da se je moral umakniti malo na desno. Ko je bila tukaj žoga na golski črti, mu je uspel, centrirati jo visoko.

Klobuki in čepice so mahale po zraku, drugi so iztegovali vrat. Škotski obrabi so bili skoraj smešno zaskrbljeni, medtem ko se je domače moštvo komaj drznilo upati.

Videli so, da je iz nasprotnikove gneče skočila mišičnata postava v beli srcaji visoko v zrak. Neka temna,

gladko počesana glava in ujela padajočo žogo in jo sukajoče odbila v stran.

»Ah!«

Škotski golman, najbolj koščeni igralec, kar jih je kdaj stalo med drogi gola, je bil skočil kakor jelen in z iztegnjenimi prsti odbil žogo preko prečke.

Strastno hrumenje gledalcev se je glasilo kakor šumenje valov, ki butajo v skalnato obalo. Bilo je skoraj podobno renčanju. Toda škoti so zaburndali uspravno. Tako blizu in vendar tako daleč! Gledalce je kar pretreslo. Dalo je Stettincem upanje, Škotsko pa je opozorilo, da igra še ni dobljena. Tako se je hrepenenje iznova razdražilo, navdušenje pa, ki so ga domače trume zadrževale v prsih, je izbruhnilo kakor grmenje.

Toda to presenečenje je storilo še več. Pokazalo je še enkrat vno in zmoglost mladeniča, katerega so z njegovim soigralcem tako kruto napadli pred igro. Anton je v vsej igri igral nogomet, ki mu je dražil živce, in v tej uri njune najhujše preskušnje se je veliko srce gledalcev nagnilo na njegovo stran.

»Hofer!« so klicali znova. Nesoglasno in vreseče je zvenela ta beseda, kajti prihajala je iz grl, ki so bila prenapeta od zaskrbljenosti, a vendar bi bil Anton prisegel, da še nikoli ni slišal tako prijetne godbe.

Ni priznašal svojim močem. Bil je dobera treniran in bil je videti, da je zmeraj napol svoje telesne moči, dočim je na svoji levi imel vedno človeka s pametno glavo, staro glavo, kot se nikoli v življenju, hkrati pa se je smejal svojim kritikom. Pravi nogometni umetnik vedno igra najbolje, kadar ima pred seboj nasprotnike, ki so tako sposobni kakor on sam, in sta-

ri športnik je tisti dan igral svojo najboljšo igro.

Torker se ni zmenil za centre forwarda, ki je bil šibki člen v verigi, in je skušal spraviti iz igre svojega soigralca vse, kar je bilo v njem. In posledica tega je bil nogomet, kakršnega si more človek samo sanjati. Videti je bilo, kakor da bi se Torkerjevi močnari priredili Antonovim nogam: notranji desni forward je naredil načrt, krilo ga je pa izvedlo.

Zopet in zopet se je zemlja kar tresla ob gromkem ploskanju velikanske množice. Celo škoti, ki so bili nekdanji mojstri v najboljši umetnosti igre, so bili videti začuden. Da tisti dan ne bi nosila dva največja backa na svetu škotskega dresa, bi bila Škotska v tisti zadnji četrti ure raztrgana. Toda ta dva silna čuvaja sta se značilno dobro držala, vrgla sta se v brezupno nevarne položaje in jih prav s svojo obupnostjo odvrnila.

Toda pritisk je moral priti do veljave. Rudi Torker se je znova obrnil na svojega soigralca in sunil žogo lepo naprej. Ko je tako popolno podana žoga trkala na vrata gola, sta dva škota planila na nemškega centerforwarda. Ta pa ni poskusil streljati v gol; samo vzdignil je nogo in pustil, da je šla žoga mimo njega. To je bila vrla kretnja.

Na levi strani je veliki, odločni igralec z nezmotljivo spretnostjo ujel žogo. Domači levi notranji forward je zabil bombo v gol in Nemška je izenačila!

Potem ko je vse domače moštvo podalo roke igralcu, ki je zabil gol, je Fagen stresel roke Antonu. To je bilo pomembno dejanje, ki ni ostalo brez vtisa na gledalce.

Škoti so napeli vse moči. Desni back, ki je vodil moštvo, je tlesnil z rokami, in Škotska je hudo napadla.

Še deset minut igre!

Anton ni vedel, koliko minut je še bilo do konca, uganil pa je, da konec ni daleč. Utrujenost njegovih nog je bila zanesljivo znamenje. Ta neumorna vznemirljiva borba je zahtevala vse njegove skrite sile. Nenadna utrjenost se ga je bila lotila prav tisti čas, ko je čutil, da bi lahko vedno dalje igral. Gledalci so izgubili svoje glave. Negotovost je stopila na mesto radosti. Ni bilo verjetno, da bi padel še kakšen gol.

Neodločna igra je bila vse, česar se je »stettinsko« srce moglo nadejati — znabiti se preveč, ker so škotski forwardi venomer viseli ob svojih vratih.

Blazen, orjaški vihar olajšanja se je vzdignil, ko je »stettinske« center-half pridrvel po igrišču in gnal žogo pred seboj. Ves izčrpan je sunil žogo naprej.

»Hofer! Hofer!«

Ta klic je bil več kakor poziv: bil je spodbuda, malodane prošnja.

Ko je ulovil podano žogo, je bil zunanji desni forward skoraj na počivni črti; gol, njegova Meka, se mu je videl celo miljo daleč namesto šestdeset metrov. A vendar je s šokom bliskovito zadržal, kar mu je bilo tisto popoldne že prineslo klasično slavo. Vzlic vsemu temu, kar je bil že napravil, je bil lahek kakor plesalec — in takisto zvit. Naredil si je pot skozi nasprotno half, podal žogo Torkerju, ki je kakor čudežno tekel z njim, in ko je zopet dobil podano mu žogo, se je obrnil nazaj, znova krenil nazvnoter in zopet z neverjetno hitrostjo od-dirjal.